ΒΑΡΛΑΑΜΗΣ

WARLAMIS

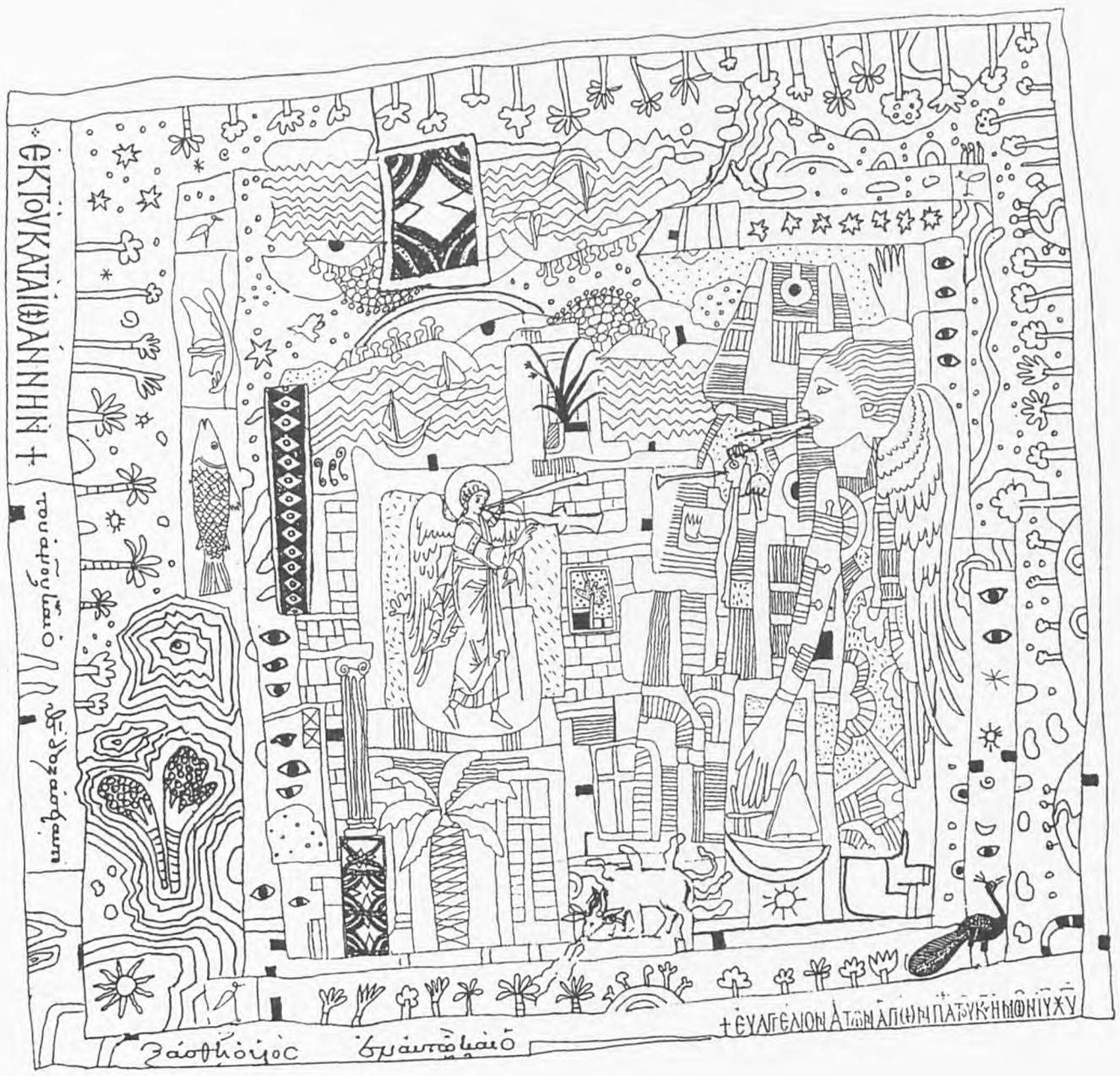

"ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ"

Υπο την αιγίδα της Α.Π.Θ. του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

GRVER 01320

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

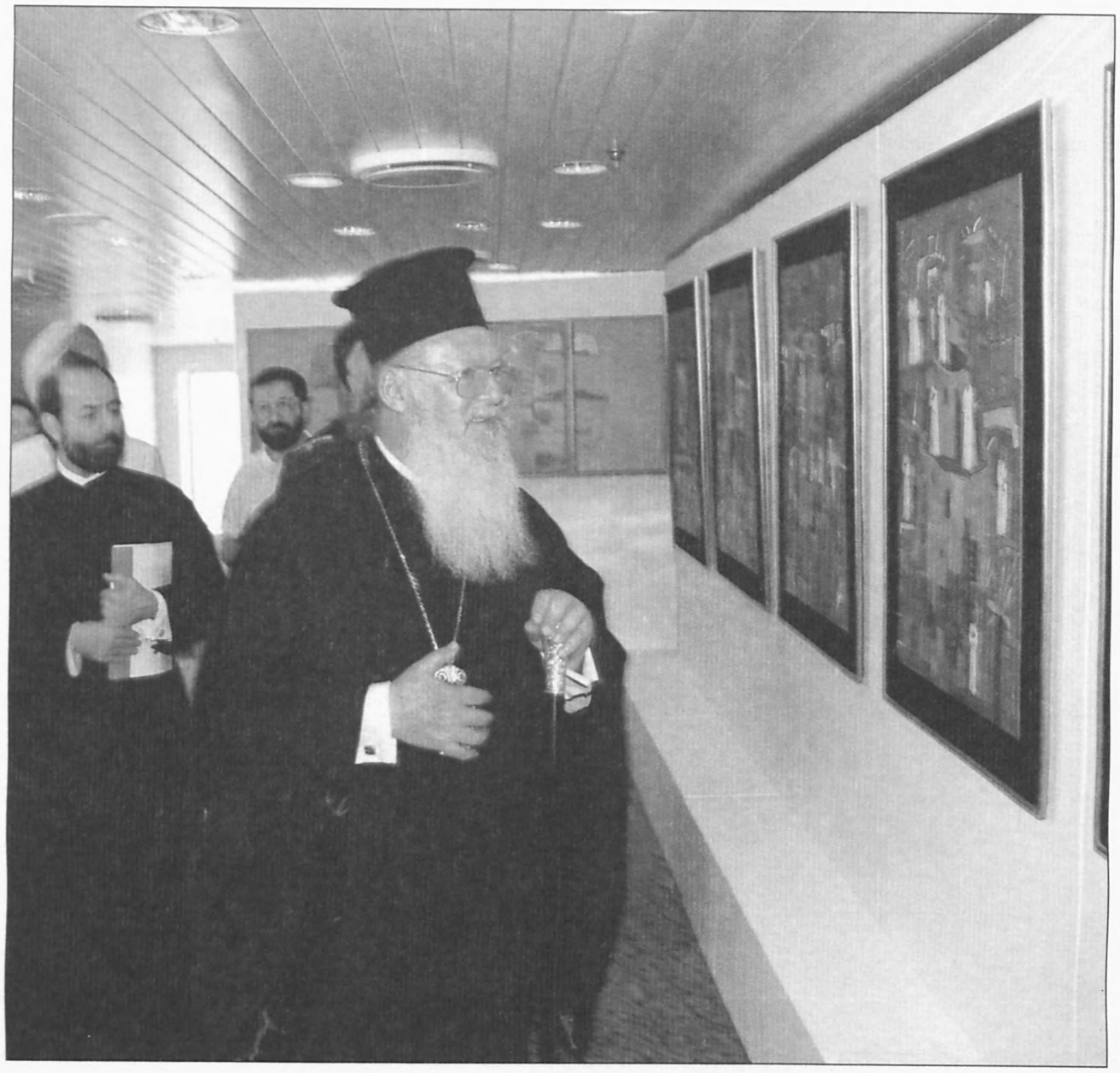

Ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ.κ. Βαρθολομαίος
κατά την επίσκεψή του στην έκθεση "Αποκάλυψη και Περιβάλλον"

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

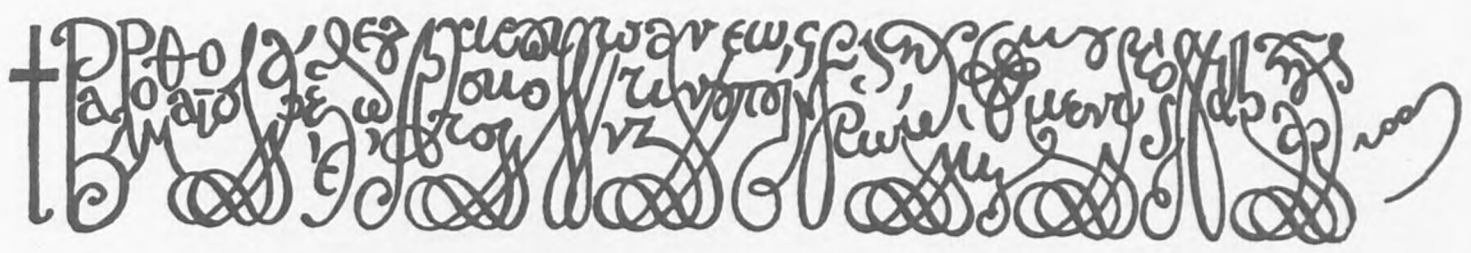

Τῇ Ἐντίμῳ Διευθύνσει τοῦ Πειραματικοῦ Ἐργαστηρίου Βεροίας "Κέντρο Τέχνης καί Σχεδιασμού Βεργίνας", τέκνοις τῆς ἡμῶν Μετριότητος ἐν Κυρίῳ ἀγαπητοῖς, χάριν καί εἰρήνην παρά Θεοῦ.

Μετά πλείστης χαρᾶς ἐπληροφορήθημεν ἐκ τοῦ ἀπό τῆς λά Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. γράμματος ὑμῶν περί τῆς διοργανωθείσης ὑφ' ὑμῶν ἐκθέσεως ἐπί τοῦ θέματος:"Ἀποκάλυψις καί περιβάλλον"του ἐντιμολογιωτάτου καλλιτέχνου κ. Ε. Βαρλάμη καί τῆς μελετωμένης, ἐν συνεννοήσει μετά τῶν κατά τόπους Ἱερωτάτων ἀδελφῶν Ἱεραρχῶν, περιοδείας τῆς Ἐκθέσεως ἐν τῇ περιοχή τῆς Μακεδονίας καί τῆς Θράκης.

Εἰς ἀπάντησιν προαγόμεθα διά τῶν μετά χεῖρας Πατριαρχικῶν ἡμῶν εὐχετικῶν Γραμμάτων ἵνα συγχαρῶμεν πατρικῶς ἐπί τῇ ὡραία πρωτοβουλία ταύτη καί ἅμα εὐχηθῶμεν ὅπως ἐπιτύχη τοῦ θεοφιλοῦς σκοποῦ αὐτῆς, διότι διά τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἔρχεσθε ἐπίκουροι καί συναντιλήπτορες εἰς τό ἱερόν ἔργον,
τό ὁποῖον ἡ Μήτηρ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία διά Πατριαρχικῶν ἡμῶν ἐγκυκλίων, ὁμιλιῶν, συνεδρίων καί παντός ἄλλου πνευματικοῦ μέσου προάγει,
καλοῦσα πρός συνεργασίαν πάντας τούς δυνάμενους φορεῖς καί ἐπευλογοῦσα καί ἐνισχύουσα ὁποθενδήποτε γινομένην παράλληλον προσπάθειαν.

Χαίρομεν, ὅθεν, καί συγχαίρομεν ὑμᾶς καί πάντας τούς συνεργάτας ὑμῶν ἐπί τῷ ἀξιεπαίνω τούτω ἔργω καί δεόμεθα τοῦ Κυρίου ὅπως ἡ ἀναληφθεῖσα πρωτοβουλία στεφθῇ ὑπό ἐπιτυχίας καί συντελέσῃ ὅπως καταστῇ ὑπό πάντων τῶν ἐπισκεπτῶν τῆς Ἐκθέσεως κατανοητόν ὅτι ἐτάχθημεν εἰς τόν κόσμον τοῦτον ὑπό τοῦ πανσόφου Δημιουργοῦ συντηρηταί καί συνεχισταί τοῦ δημιουργικοῦ και προνοητικοῦ Ἀυτοῦ ἔργου, χρῆσται καί συνδημιουργοί καί οὐχί φθορεῖς καί ολετῆρες τῆς καλῆς λίαν κτίσεως.

Αὐτοῦ δέ τοῦ σοφοῦ τῶν ὅλων Δημιουργοῦ Θεοῦ ἡ χάρις καί τό ἄπειρον ἔλεος, σύν τῇ ἡμετέρα Πατριαρχικῇ εὐχῇ καί εὐλογία, εἴησαν ἐπί πάντας ὑμᾶς τούς συντελεστάς τοῦ καλοῦ ἔργου καί ἐπί πάντας τούς ἐπισκεφθησομένους τήν Ἔκθεσιν.

αψλς Φεβρουαρίου κθ

διάπυρος πρός Θεόν εὐχέτης β.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Αποκάλυψη

Το Μήνυμα

Μέσα από μια όμορφη και ποιοτική καλλιτεχνική εργασία, ο κόσμος της Ορθοδοξίας με την πρωτοβουλία του Οικουμενικού μας Πατριαρχείου μεταφέρει το επίκαιρο μήνυμά του σεβασμού του ανθρώπου στην ιερότητα της φύσης και την ευθύνη του ως τοποτηρητού του δημιουργού Θεού "εν τω κόσμω".

Ορθοδοξία & Αποκάλυψη

Η εκκλησία μας οργάνωσε την αρχιτεκτονική και την σκηνοθεσία του τελετουργικού της Θείας Ευχαριστίας κάτω από την έντονη επίδραση της προφητικής περιγραφής του Ιωάννη (επισκοπικός θρόνος, θυσιαστήριο, θεία ευχαριστία κ.ά.) μεταφέροντας την εικόνα της ουράνιας Εκκλησίας στην επίγειο.

Ωστόσο στο εικονογραφικό μέρος η Ορθόδοξη Εκκλησία αντιμετώπισε με σκεπτικισμό, κυρίως στα πρώτα χρόνια, την άμεση ζωγραφική απόδοση θεμάτων της Αποκάλυψης, ίσως γιατί υπήρχαν προβλήματα με τις πολλές αιρετικές ερμηνευτικές θέσεις που εμφανίστηκαν. Στην ορθόδοξη Χριστιανική εικονογράφηση θα συναντήσουμε την επεξεργασία θεμάτων από την Αποκάλυψη κυρίως μετά τον 14ο αιώνα. (Μυστράς, τοιχογραφίες μοναστηριών Αγ. Όρους), συχνά επηρεασμένα από την αντίστοιχη δυτική και μεταρρυθμιστική εικονογραφία αλλά και πρωτότυπα.

Η Ορθόδοξη αντίληψη σύμφωνα με την οποία ο άνθρωπος θεωρείται οικονόμος και όχι ιδιοκτήτης της υλικής κτήσης, μια αντίληψη που εκφράζει η ασκητική και λατρευτική παράδοση και εμπειρία της Ανατολικής Εκκλησίας, ξαναφέρνει στην επικαιρότητα της παγκόσμιας συζήτησης ένα σύστημα αξιών που

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Περιβάλλον

ξεχάστηκε, για πολλά χρόνια σκεπασμένο από τις σειρήνες της "ανάπτυξης" και των καταναλωτικών οραμάτων.

Το εικονογραφικό έργο του Βαρλάμη

Ο Βαρλάμης αντιμετωπίζει τόσο με την επιλογή των θεμάτων του όσο και ζωγραφικά τον κύκλο της Αποκάλυψης με μια καθαρή, φωτεινή ματιά που δείχνει εναν καινούριο κόσμο. Ξεφεύγει από την μέχρι σήμερα εικονογραφία που προσπαθεί να εντυπωσιάσει προκαλώντας αισθήματα φόβου και αγωνίας, όπως συμβαίνει, ιδιαίτερα στους ζωγράφους της κεντρικής Ευρώπης.

Περισσότερο μπορούμε να πούμε ότι μεταφέρει τα οράματα του Ιωάννη σε μια γλώσσα απλή καθαρή γεμάτη ελπίδα και γι'αυτό μοντέρνα και διαχρονική, που γίνεται εύκολα κατανοητή από τους ανθρώπους.

Αυτό είναι πολύ σημαντικό σήμερα, γιατί υπάρχει μεγάλη ανάγκη από ένα εικονογραφικό μέσο, αντίστοιχο με την Βυζαντινή ζωγραφική στους προηγούμενους αιώνες, που να μπορεί να χρησιμοποιείται σαν ένα σύγχρονο εργαλείο παγκόσμιας εμβέλειας, λαϊκό και ποιοτικό, να απευθύνεται σε ανθρώπους και λαούς που δεν έχουν την αγωγή της βυζαντινής παράδοσης και να μπορεί να επικοινωνεί με τις νεώτερες γενιές.

Η εργασία του Βαρλάμη, που συνδυάζει την βαθειά ελληνική ορθόδοξη παιδεία του με την διεθνή δημιουργική παρουσία του στην πρωτοπορία της ευρωπαϊκής σκέψης, αποτελεί ένα πολύ ουσιαστικό βήμα σ' αυτή την κατεύθυνση.

Αστέρης Νένος

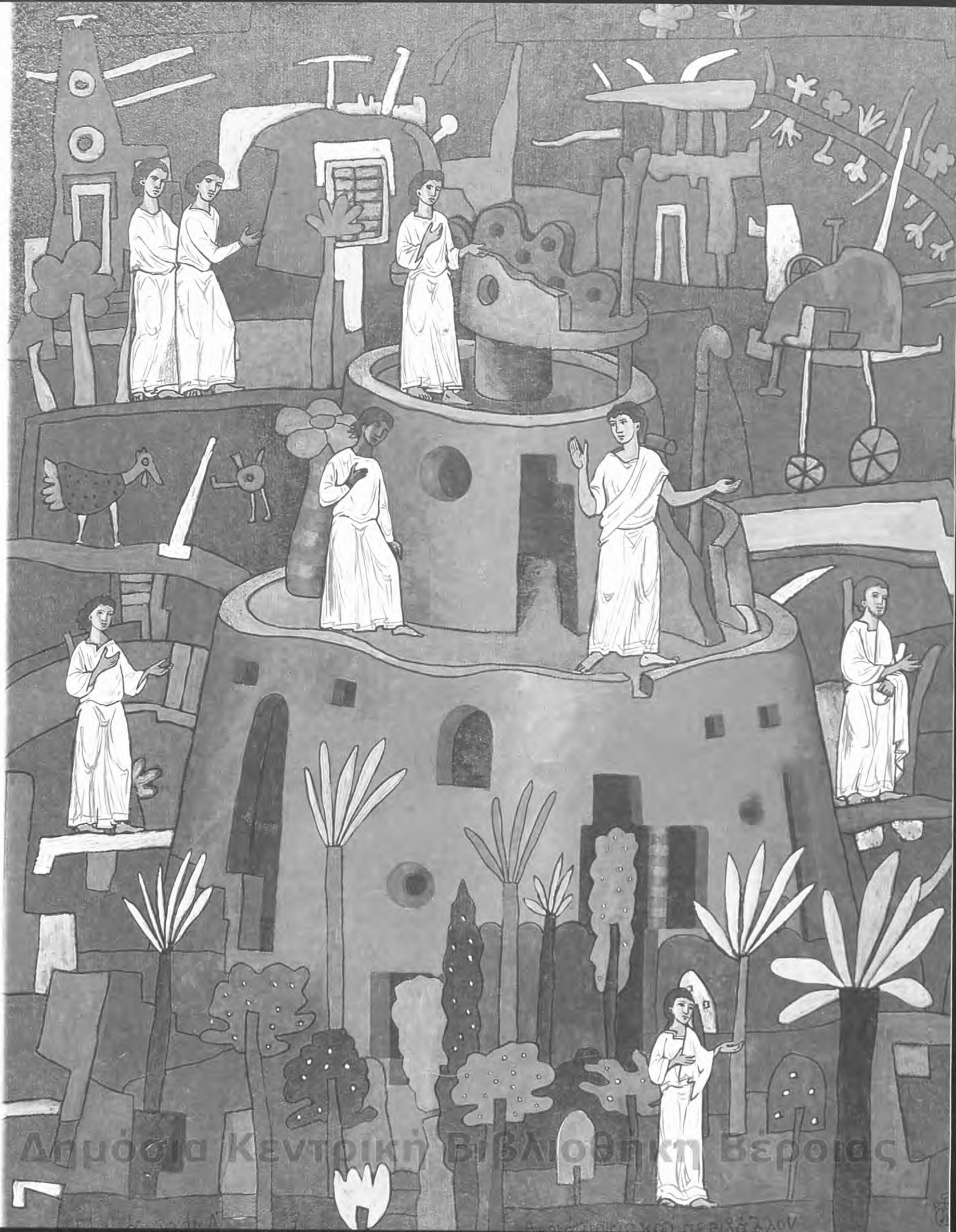

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

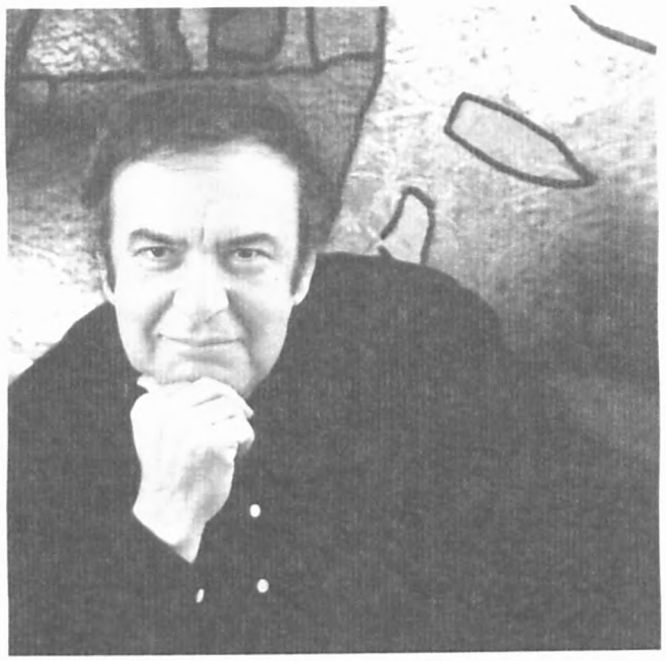

Αυτά τα έργα αντιπροσωπεύουν τις πρώτες σπουδές.
τα πρώτα σκαριφήματα μιας εικονογράφησης προορισμένης για ένα μικρό παρεκκλήσι.
Σαν ζωγράφος και αρχιτέκτονας ενδιαφέρομαι πάνω απ'ολα για την αλληλεπίδραση των
δομών του χώρου και του εικονογραφικού μετασχηματισμού τους.

Οι φαντασιώδεις εικόνες της Αποκάλυψης γρήγορα κατευθύνουν τον καλλιτέχνη
σ'ενα ακατάληπτο περιβάλλον με μια ασύλληπτη έννοια για το χώρο.
Επιζητώντας να δώσεις μορφή στις φαντασιώδεις εικόνες.
χάνεσαι μέσα στην έκπληξη και στο θαυμασμό.

Πολύ γρήγορα επίσης αντιλήφθηκα ότι τα "τέκνα του Θεού"
πραγματικά δεν χρειάζονται ούτε τον φόβο ούτε τον τρόμο.
Μοιάζει πολύ πιο δύσκολο να παραμείνεις ένα παιδί και να διατηρείς την παιδική ματιά.

Έτσι σαν τον "μικρό πρίγκηπα" όφειλα να σχεδιάσω το κάθε τι "χαμηλά"
και να το ζωγραφίσω κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι εικόνες να γοητεύουν τον καθένα.
Αν επιθυμείς να μιλάς σε πολλούς ανθρώπους θα πρέπει να δαμάσεις κάθε εγωκεντρισμό.
Το μεγαλύτερο μήνυμα είναι πως η φορμαλιστική τέχνη πρέπει να υποχωρήσει μπροστά
σε μια γλώσσα που προέρχεται κατευθείαν από την καρδιά.

Θα χρειαζόταν πολύς χρόνος για να μεταφέρω αυτά τα σχέδια σε τοιχογραφίες
στον εσωτερικό χώρο του παρεκκλησίου.
Ενας ιερός χώρος δεν μπορεί να ασκήσει επίδραση απλώς και μόνο μέσω της τέχνης.
αλλά μάλλον μέσω μιας βαθειάς πίστης του καλλιτέχνη.
που βλέπει τον εαυτό του σαν μεσολαβητή και σαν συνδετικό κρίκο.

Ευθύμιος Βαρλάμης. 1995

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Το φυλαχτό της γης της Πάτμου

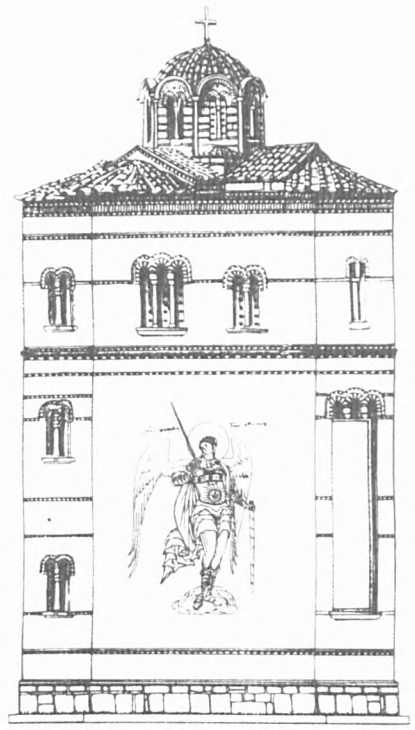

Δεν είναι εύκολο να συλλάβεις και να σχεδιάσεις ένα άγιο φυλαχτό.
Θέλησα να συνδυάσω την σημασία της 1900 επετείου της Αποκάλυψης
μ'ενα βαθύτερο νόημα.
Μια χούφτα γης από την Πάτμο στην παλάμη ενός χεριού.
Σαν ένα μικρό νησί.
Σαν ένα σύμβολο της γης στα χέρια του Δημιουργού μας.
Ήθελα να δημιουργήσω ένα μικρό μυστικό, μια μικρή παραβολή.
Η μικρή θήκη με λίγο χώμα μέσα στο παρεκκλήσι-φυλαχτό,
προστατεύει κάτι το οποίο συνοδεύει όλο το ανθρώπινο είδος.
Σαν ένα σωσίβιο, μέσα στις θύελλες του ανθρώπινου βίου.
Τα φυλαχτά είναι σπάνια αντικείμενα.
Ελπίζω ότι με την εργασία μου αυτή κατάφερα να συνδυάσω
μια δομική διαχρονική ιδέα με τη μοναδική αυτή ευκαιρία
της επετείου της Αποκάλυψης.

Ένα μικρό παρεκκλήσι με τρούλο, που στο εσωτερικό του σε μια μικρή θήκη φυλάγεται λίγο χώμα από την Πάτμο είναι το αναμνηστικό δώρο που σχεδίασε και δημιούργησε σε πορσελάνη ο Βαρλάμης και δώρησε ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος στους συνέδρους του Συμποσίου ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ και ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Είναι αλήθεια πως όλο και περισσότερο κατανοούμε σαν κοινωνία τον πολύτιμο και ουσιαστικό ρόλο της τέχνης και τη θετική της επίδραση σ' όλα τα επίπεδα και τα φαινόμενα όπου εκδηλώνεται ανθρώπινη δραστηριότητα.

Πολύ περισσότερο βλέπει κανείς στη σύγχρονη παγκόσμια πρακτική την έντονη παρουσία της τέχνης και τη συμμετοχή και τη συμβολή της στο σχεδιασμό του μέλλοντος. Ίσως εκεί, καθώς βρίσκεται σε μια συνεργασία με όλους τους άλλους δυναμικούς συντελεστές της κοινωνίας να φαίνεται καθαρότερα απ' οπουδήποτε αλλού ο δημιουργικός της διάλογος και η δυναμική της σχέση με την οικονομία. Με αυτήν βέβαια την οικονομία με την ευρεία έννοιά της που προσανατολίζει τη στρατηγική της στην ωφέλεια του συνόλου της κοινωνίας κι όχι μονάχα στη γιγάντωση των αριθμών.

Η τράπεζα μας, η ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ζει, εργάζεται και σχεδιάζει μ' αυτό το πνεύμα. Γι αυτό κι ήταν για μας μεγάλη τιμή και αγαθή τύχη που είχαμε την ευκαιρία να συμπράξουμε και να υποστηρίξουμε ένα κορυφαίο γεγονός σαν κι αυτό της έκθεσης "ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ" του διάσημου έλληνα καλλιτέχνη και αρχιτέκτονα καθηγητή Βαρλάμη.

Και είναι βέβαια ακόμα μεγαλύτερη η χαρά μας καθώς η έκθεση αυτή έχει την ευλογία και τις πατρικές ευχές του Παναγιοτάτου Οικουμενικού μας Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου.

Γνωρίζω κι εγώ, όπως και οι περισσότεροι, την παγκόσμια αξία και αναγνώριση του Βαρλάμη στη διεθνή σκηνή και γνωρίζω επίσης την ακτινοβολία του, που όπως και ο ίδιος λέει δεν είναι παρά η ακτινοβολία του ελληνικού πολιτισμού, που είναι η μήτρα και η απόλυτη και αστείρευτη πηγή των εμπνεύσεών του και των δημιουργιών του.

Καμιά οικονομία δεν μπορεί να εξελιχθεί δίχως πνευματικό πρόσωπο και ταυτότητα. Γι αυτό το λόγο στην Τράπεζά μας θεωρούμε εξαιρετικά σημαντικό γεγονός την περιοδεία αυτής της έκθεσης σε πόλεις της Ελλάδος, γιατί πιστεύουμε πως ο εικονογραφικός αυτός κύκλος του Βαρλάμη εργάζεται από πολύ βαθειά για το σχηματισμό και την εδραίωση της σύγχρονης πνευματικής μας ταυτότητας και υπόστασης.

Αναστάσιος Γ. Τζαβέλλας
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Είναι ξεχωριστή στιγμή για τη Μακεδονία και τη Θράκη η παρουσίαση της Εκθεσης "ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ" του διεθνή Έλληνα καλλιτέχνη και αρχιτέκτονα - καθηγητή Βαρλάμη, που τελεί υπο την αιγίδα της Αυτού Θειοτάτης Παναγιότητος του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου.

Πέρα από τις άλλες ουσιαστικές και ενδιαφέρουσες πτυχές αυτής της Έκθεσης, πιστεύω πως οι εικόνες του Βαρλάμη, μας βοηθούν πολύ στο να κατανοήσουμε καλύτερα ένα από τα πιο σοβαρά ζητήματα του οπτικού πολιτισμού της εποχής μας. Το ζήτημα των εικόνων που ζουν για ένα δευτερόλεπτο και των διαχρονικών εικόνων που συνοδεύουν τους ανθρώπους και τους πολιτισμούς στον αγώνα για την τελείωσή τους.

Στην τέχνη ευτυχώς γίνονται ακόμα εικόνες που έχουν μια άλλη αντοχή, που έχουν έναν άλλο προσανατολισμό και έναν άλλο ρόλο. Να συνδέσουν τον άνθρωπο με τα παντοτινά, τα αμετακίνητα, τα θεμελιώδη. Είναι αυτές οι εικόνες που αντισταθμίζουν και φροντίζουν την ισορροπία της εποχής μας. Όπως οι εικόνες της Εκκλησίας μας. Που δεν παλιώνουν. Δεν αδειάζουν. Δεν προσβάλονται από τα κατά καιρούς αισθητικά ρεύματα. Είναι οι ΕΙΚΟΝΕΣ - ΜΗΤΕΡΕΣ που οι ιδιότητές τους έχουν να κάνουν με πολύ βαθύτερες επιδράσεις, εικόνες πατρίδες των βαθύτερων συγκινήσεων του ανθρώπου, των βαθύτερών του προσδοκιών.

Στην Έκθεση "ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ", η συνάντηση μιας τέχνης που υπηρετεί όπως είναι η τέχνη του Βαρλάμη, με την άφθαρτη ελπίδα που κομίζει ο χώρος της Ορθοδοξίας, ανοίγει ένα τοπίο για την βαθύτερη συνειδητοποίησή μας και την εν θερμώ συγκέντρωσή μας στα ουσιώδη.

Μ'αυτές τις σκέψεις εύχομαι την καλύτερη επιτυχία στην περιοδεία της Έκθεσης, πιστεύοντας στις ευεργετικές προεκτάσεις από την κοινοποίηση του ελπιδοφόρου και αισιόδοξου μηνύματος του ιερού κειμένου της ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ.

Φίλιππος Πετσάλνικος
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

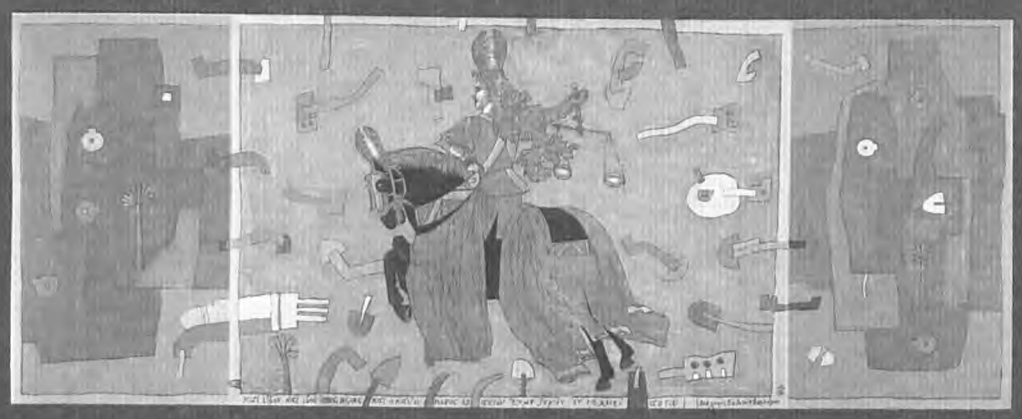

Ο Εικονογραφικός Κύκλος

Πεντάπτυχο Αποκάλυψις Ιωάννου 3/ 4-5
"αλλά έχεις ολίγα ονόματα εν Σάρδεσιν, ά ουκ εμόλυναν τα ιμάτια αυτών, και περιπατήσουσι μετ'εμού εν λευκοίς, ότι άξιοί εισιν.
Ο νικών ούτως περιβαλείται εν ιματίοις λευκοίς. "

Πάντα μ' εντυπωσίαζαν οι λιτές μορφές, οι ασκητικές μορφές ντυμένες στα λευκά. Για μένα είναι αυτοί που φέρνουν την ελπίδα για ένα αισιόδοξο μέλλον.
Είναι οι αρχιτέκτονες της ελπίδας .αυτοί οι άνθρωποι που βρήκαν τον οικουμενικό κανόνα της συμβίωσης με την ιερότητα της Φύσης.
Κατά τη γνώμη μου αυτή είναι η οικολογική αρχιτεκτονική η οποία δεν αντιπροσωπεύει ένα έργο μόνο,
μια κατάσταση ή μια τεχνοτροπία.
Μια αρχιτεκτονική που δεν υποκαθιστά ή δεν καταστρέφει τη φυσική κατάσταση της γης, την ειρήνη και την ηρεμία της.
Η αναζήτηση προς μια τέτοια κατεύθυνση μας οδηγεί στην πραγμάτωση της ουτοπίας.

"Οι επτά εκκλησίες" Αποκάλυψις Ιωάννου 1/8-13
"λεγούσης, ό βλέπεις γράψον εις βιβλίον και πέμψον ταις επτά εκκλησίαις, εις Έφεσον και εις Σμύρναν και εις Πέργαμον και εις Θυάτειρα και εις Σάρδεις
και εις Φιλαδέλφειαν και εις Λαοδίκειαν.

Σαν σχεδιαστής και αρχιτέκτων το όραμα αυτών των πόλεων μου ενέπνευσε τον σχεδιασμό τους. Αυτές οι επτά πόλεις δεν είναι αφηρημένες.Εδώ έχουμε ένα συγκεκριμένο σχέδιο που μας καλεί να διακρίνουμε μεγάλες σφαιρικές συνδέσεις από την σκοπιά της βίβλου.
Οικοδομικά τετράγωνα και πολεοδομικά σχέδια συνδυάζονται για να σχηματίσουν μια ολότητα.
Το διαστημόπλοιο Γη χρειάζεται την επαγρύπνησή μας, την αλληλεγγύη μας και πάνω απ'ολα την αγάπη μας.

" Τα τέσσερα ζωντανά πλάσματα" Αποκάλυψις Ιωάννου 4/ 7-8
" και εν μέσω του θρόνου και κύκλω του θρόνου τέσσαρα ζώα γέμοντα οφθαλμών έμπροσθεν και όπισθεν.
και το ζώον το πρώτον όμοιον λέοντι, και το δεύτερον ζώον όμοιον μόσχω, και το τρίτον ζώον έχον το πρόσωπον ως ανθρώπου, και το τέταρτον ζώον όμοιον αετώ πετομένω.
και τα τέσσαρα ζώα, έν καθ'έν αυτών έχον ανά πτέρυγας έξ, κυκλόθεν και έσωθεν γέμουσιν οφθαλμών, και αναπαυσιν ουκ έχουσιν ημέρας και νυκτός λέγοντες άγιος, άγιος, άγιος Κύριος ο Θεός ο παντοκράτωρ, ο ήν και ο ών και ο ερχόμενος."

Τα σκιαγραφήματα για τα τέσσερα ζωντανά πλάσματα σχηματίστηκαν μ'εναν παρόμοιο τρόπο μ'αυτόν που σχεδιάστηκε ο ιππέας. Αποφάσισα μια τέτοια συμπαθή απλή παρουσίαση χωρίς καμία ιδιαίτερη φιλολογική ερμηνεία. Δημιουργώντας ήμουν βαθιά πεπεισμένος και γνώστης του γεγονότος, ότι αυτά τα πλάσματα έμοιαζαν σαν ένα λιοντάρι, ένα βόδι, έναν αητό σαν έναν άνθρωπο. Πολλές ιστορικές απεικονίσεις προσφέρουν διαφορετικές ερμηνείες.
Αποφάσισα μια ανθρωπομορφική απόδοση έτσι ώστε να μεταφέρω πιο καθαρά το συμβολισμό της σχέσης
μεταξύ του ζώου και του ανθρώπου.
Βέβαια κατά τη διάρκεια της όλης εργασίας παρασύρθηκα από δημιουργικές αφαιρέσεις και λεπτύνσεις. Αλλά όπως προανέφερα η επιθυμία μου ήταν ν' αποφύγω κάθε θεατρικότητα. Έτσι για τα μεγάλα και τα μικρά, για το μακριά και το κοντά επέλεξα άμεσα αναγνωρίσιμα πλάσματα που οι εικόνες τους μπορούν να ζούνε διαρκώς στο χώρο ενός δονούμενου φωτός.

"Ο λευκός καβαλάρης" Αποκάλυψις Ιωάννου, 6/2
"και είδον, και ιδού ίππος λευκός, και ο καθήμενος επ_αυτόν έχων τόξον, και εδόθη αυτώ στέφανος,
και εξήλθε νικών και ίνα νικήση.

"Ο μαύρος καβαλάρης" Αποκάλυψις Ιωάννου 6/ 5-6
" και είδον, και ιδού ίππος μέλας, και ο καθήμενος επ_αυτόν έχων ζυγόν εν τη χειρί αυτού. "

Για τη σύνθεση αυτών των εικόνων προσπάθησα να συνδυάσω την αυστηρά γραμμική αναπαράσταση
με έγχρωμες εντυπώσεις.
Γραμμή και χρώμα, συναποτελούν ουσιώδη υλικά για να δώσουν φόρμα σε μια οραματική
εικονογραφική αναπαράσταση.
Αυτή η παράδοση προέρχεται ευνόητα από την μελέτη της Βυζαντινής ζωγραφικής.
Γι'αυτή την εικονογραφία ο καλλιτέχνης πάντα προσπαθεί να διαμεσολαβήσει μεταξύ του γραμμικού συμβόλου
και της επικαιρότητας του χρώματος.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

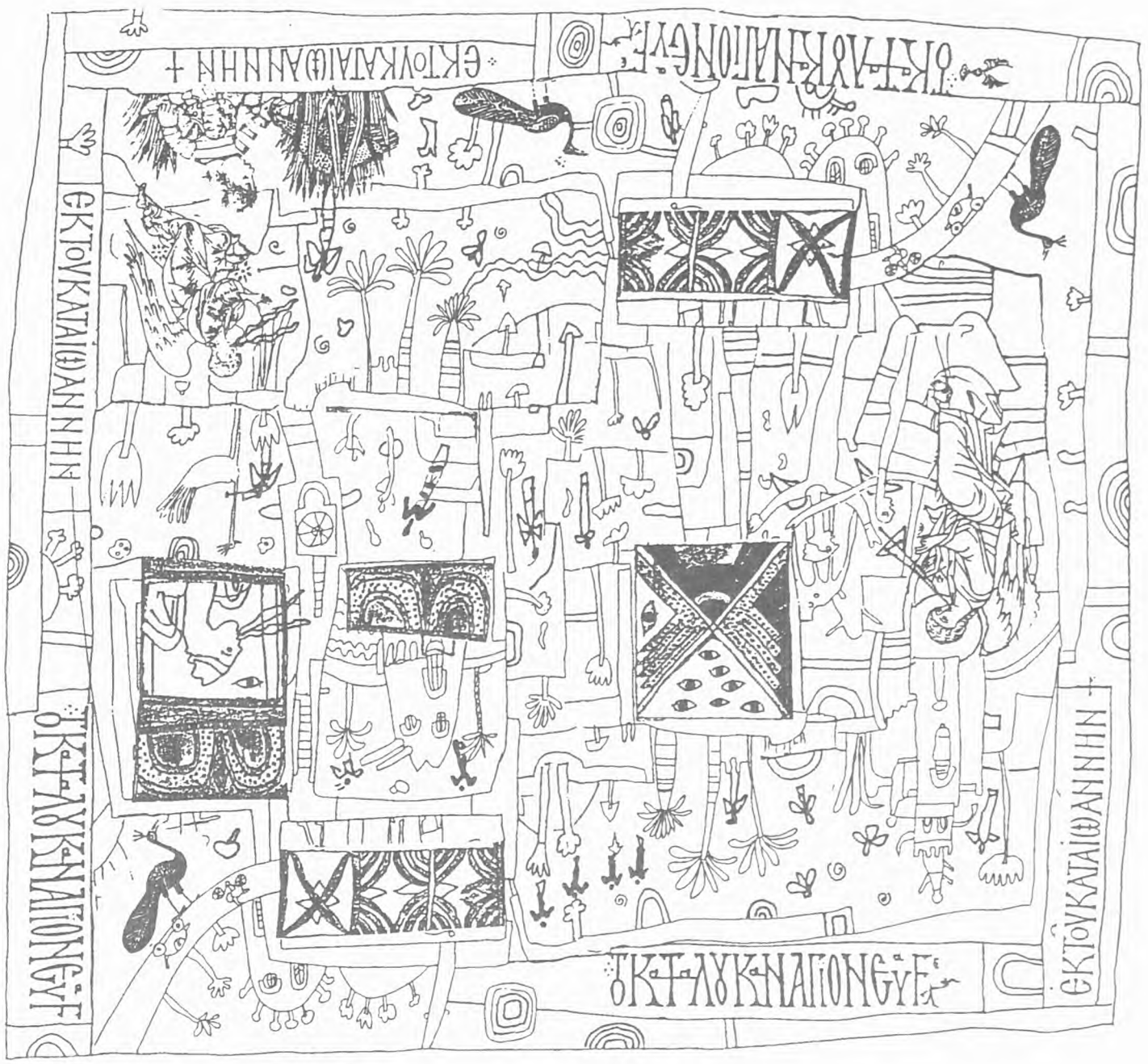

Σκηνές της Αποκάλυψης του Ε. Βαρλάμη

Η **Αποκάλυψη του Ιωάννη** είναι ένα κείμενο ιερό, που ενεργοποιεί τον νου και την φαντασία, σε πολλά επίπεδα σημασιών.
Το όραμα που το 95μ.Χ. είδε ο Ευαγγελιστής και υπαγόρευσε στον μαθητή του Πρόχορο, αποτελείται από έναν λόγο εικονοποιητικό, που συγγενεύει με τα όνειρα. Άλλωστε, η Αποκάλυψη συγγενεύει με τα όνειρα και μέσα από μια άλλη οπτική: συμπεριλαμβάνει ταυτόχρονα δυο χρονικές στιγμές, που είναι, αφ'ενός το κλάσμα του δευτερολέπτου κι αφ'ετέρου η διάρκεια των αιώνων.
Ο εφιαλτικός και λυτρωτικός χαρακτήρας της Αποκάλυψης, γεμάτης σύμβολα, μεταφορικά σχήματα, προσωποποιήσεις και αλληγορίες, αφορά την Θεϊκή δικαιοσύνη μέσα από την Ουράνια Τάξη και Αρμονία, ενώνοντας τις νομοτέλειες της Φύσης με εκείνες της ανθρώπινης περιπέτειας και της τελικής αποκατάστασης ισορροπιών, σ'εναν χώρο υπερβατικό.
Το κείμενο της Αποκάλυψης προτρέπει τον αναγνώστη να επιχειρήσει μια εικονογράφησή του. Μολονότι η Ιστορία της Τέχνης έχει να επιδείξει αρκετές εικονογραφήσεις της Αποκάλυψης (όπως είναι οι Μεσαιωνικές μινιατούρες στα χειρόγραφα των μοναστηριών, οι τοιχογραφίες του Luca Signorelli και του Fra Angelico, οι θαυμάσιες Αγιορείτικες παραστάσεις των εκκλησιών, τα χαρακτικά του Dürer, η ζωγραφική του Holbein, του Cranach, του Poussin κ.λ.π.) οι δυσκολίες απόδοσης του οράματος του Ιωάννη στην πληρότητά του, υπήρξαν σ' όλες τις εποχές εμφανείς, μολονότι κάθε καλλιτέχνης προσπάθησε να βρει τις δικές του συγκεκριμένες λύσεις.
Ο Ευθύμης Βαρλάμης σ'αυτές του τις προσωπικές Αποκαλυπτικές συνθέσεις, μορφοποιεί με ευφάνταστο τρόπο ένα ουτοπικά δομημένο περιβάλλον, που αποτελείται από οικοδομήματα του ονείρου και της φαντασίας. Οι μορφές του προέρχονται από μοτίβα μιας διαπολιτισμικής ανάγνωσης της Ιστορίας, στην συνάντησή της με τη Φύση και την ανθρώπινη συμπεριφορά. Αισθήσεις και έννοιες, στα ζωγραφικά αυτά έργα του Ε. Βαρλάμη, διαπλέκονται όπως η Ζωή και η Τέχνη, αποτελώντας επικοινωνιακές γέφυρες μιας γλώσσας που απαιτεί περιεκτική απλότητα, αναγνωριστική ευκρίνεια, μορφική λιτότητα, οργανική εσωτερική ισορροπία, και ρυθμική συγκρότηση.
Η γραμμική αντίληψη του σχεδιασμού και η φωτεινότητα των χρωμάτων, δημιουργούν έναν διάλογο χώρου και μορφών, ανάμεσα στην επιπεδική και στην τρισδιάστατη αντίληψη.
Η Βυζαντινή παράδοση από την άλλη πλευρά και η αφαιρετική σχηματικότητα των μοτίβων, που λειτουργούν δυναμικά στις συνθέσεις του Ε. Βαρλάμη, δημιουργούν τα πλαίσια μιας υπερρεαλιστικής παραδοξότητας, οικείας σ'ενα βλέμμα που δεν ενηλικιώνεται, αντιστεκόμενο στον χρόνο και στις περιοριστικές συμβάσεις της λογικής.
Τον Ε. Βαρλάμη τον ενδιαφέρει η συμμετοχική διαδικασία σε ό,τι κάθε φορά παρουσιάζει. Η Τέχνη για κείνον είναι μέσον έκφρασης και βαθύτερης επικοινωνίας, όχι αυτοσκοπός. Οικοδομεί λοιπόν μια τέτοια γλώσσα, ανάμεσα στην ρεαλιστική εκδοχή μορφών και στην απελευθέρωση της φαντασίας, ώστε το βλέμμα ανιχνεύοντας τα ενδιαιτήματα του ονείρου, να δραστηριοποιείται και να προεκτείνει τις αναζητήσεις του, μέσα από μια ανθρωποκεντρική και ψυχοκινητική συμμετοχή. Μια συμμετοχή που ο καλλιτέχνης την στοιχειοθετεί, επιλέγοντας τις μικρότερες μορφοθεματικές μονάδες συνδέσεων της αίσθησης, της μνήμης και της νόησης, των διαπολιτισμικών αρχετύπων και των βαθύτερων ανθρώπινων επιθυμιών.
Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης υπήρξε ο φίλτατος μαθητής του Χριστού, που την ώρα κατά την οποία οι άλλοι μαθητές του αναρρωτιούνταν για την προδοσία του Δασκάλου, εκείνος έσκυψε στο στήθος του, για να ακούσει την καρδιά του. Η χάρις που του δωρήθηκε από τους Ουρανούς, να αξιωθεί κατόπιν να "οραθεί" την Αποκάλυψη, θεωρείται μέγα και ιερό μυστήριο, που μπορεί κανείς να το προσεγγίσει, μόνον εφόσον διαθέτει "καθαρή καρδιά" και βλέμμα όπως τα παιδιά. Άλλωστε η Αποκάλυψη είναι το κείμενο που αποδίδει την καρδιά του πνεύματος. Και ο Ε. Βαρλάμης μας προσανατολίζει προς μια τέτοια οπτική άποψη, ετσι ώστε να δούμε απροκατάληπτα και έξω από τα διαχωριστικά στεγανά της λογικής ή την φθορά του χρόνου, όσα η Αποκάλυψη μας διαμηνύει για τα παρελθόντα, τα παρόντα και τα μελλούμενα, σαν να μην υπάρχει χρόνος, παρά μόνον φως. Φως εσωτερικό κι ενοποιητικό. Φως που θα μπορούσε στους λειμώνες του να ζήσει κάθε "παιδίον νέον" και φυσικά πάνω απ'ολα, ο προ Αιώνων Θεός, που ο καθείς φέρνει εντός του.

Αθηνά Σχινά
Κριτικός και Ιστορικός Τέχνης στο Πανεπιστήμιο Αθηνών
Μέλος του συμβουλίου της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Εικόνες για την ψυχή & Εικόνες για το σώμα

Πιστεύω πως τα 12 έργα του κύκλου "ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ" που δημιούργησε ο Βαρλάμης είναι μια τομή στην εικονογραφική ιστορία της ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ.
Για τον εξής λόγο:
Ο Βαρλάμης πανηγυρίζει το γεγονός της ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ αντί να το αναπαριστά!!!
Από τις 14 ξυλογραφίες του Dürer (1498), τις 21 σκηνές του Lukas Cranach (1522), την εικονογραφία του Hans Holbein (1523), του Hans Burgmair (1523), του Vilchelm Vorstermann, του Lempereur, του Solis ως τις ποικίλες μεταφορές των δυτικών πρωτοτύπων στους τοίχους των καθολικών του Αγίου Όρους, ο εικονογραφικός κύκλος της ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ μοιάζει να μιλά, ανεξάρτητα από τεχνοτροπίες και φόρμες, μια ίδια γλώσσα. Αυτήν της βιαστικής μεταγλώττισης του κειμένου, σε εικόνα.
Δεν υπάρχει αμφιβολία πως η ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ στάθηκε μια πρόκληση.
Μια μοναδική εικονογραφική ευκαιρία. Ενας πρόσφορος χώρος για να παρουσιαστεί η επιδεξιότητα και η μαεστρία των καλλιτεχνών.
Σε μια πυκνή διατύπωση ο **Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος** μίλησε γι' αυτήν την εικονογραφική πρόκληση.
".....Γνωστόν τυγχάνει ότι το ιερόν βιβλίον της Αποκαλύψεως αποτελεί απέραντον πινακοθήκην παραστάσεων και εικόνων όλως μοναδικών και ανεπαναλήπτων έν τε τη μορφή και εν τω περιεχομένω αυτών, και ότι εκ της ακενώτου ταύτης πηγής συγκλονιστικών εμπνεύσεων πλείστοι όσοι καλλιτέχναι ισχυρόν παλαιόθεν και δια των αιώνων έλαβον κίνητρον, ίνα εκφράσωσι τα ίδια συναισθήματα ευσεβείας και πνευματικής εξάρσεως"
Το όραμα του Ευαγγελιστή Ιωάννη χρησιμοποιήθηκε σαν ένα ντοκουμέντο νομιμοποίησης μιάς καλλιτεχνικής παραγωγής που κόντεψε να μετατρέψει το μυστήριο της ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ
σε γεγονός της Τέχνης.
Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΟΜΩΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΕΩΝ ΤΗΣ!!!
Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ είναι εκείνη η πολύτιμη στιγμή της υπερδιαστολής της "συνήθους πραγματικότητας" που άνοιξε επικοινωνία με τον ουρανό. Είναι μια στιγμή που κάνει το κάθε τι ν'αλλάζει, να παίρνει ένα άλλο νόημα και σημασία και να βεβαιώνει για την ποιητική καταγωγή των πραγμάτων.
Μ' αυτή την έννοια πιστεύω πως ο Βαρλάμης έκανε κάτι μοναδικό και λυτρωτικό
σε σχέση με τα μέχρι σήμερα δεδομένα.
Οι εικόνες του Βαρλάμη προσεύχονται, σε αντίθεση με τις εικόνες που θέλουν να αντιπροσωπεύσουν και να μιλήσουν αυτές, για λογαριασμό της ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ.
που θέλουν να ιδιοποιηθούν θείες ιδιότητες.
Μπορεί κανείς να χωρέσει ένα θαύμα σε μια εικόνα;
Μπορεί μια εικόνα να αντιπροσωπεύσει ένα θαύμα;
Το θαύμα είναι το σημαίνον. Όχι η ερμηνεία του!
Την ώρα που διασπάς την ενότητα σου με το μυστήριο και βγαίνεις έξω απ'αυτό για να το παρατηρήσεις και να το περιγράψεις, αυτόματα αποσπάσαι.
Βγαίνεις έξω από το φαινόμενο. Και τότε πως μπορείς να μιλήσεις γι αυτό;
Ο Βαρλάμης διάλεξε τη στάση της αφοσίωσης και της εσωτερικότητας απέναντι στο θαύμα κι έτσι εξουδετέρωσε την "καλλιτεχνική λαιμαργία". Γι αυτό οι εικόνες του μοιάζουν να δοξολογούν,
να πανηγυρίζουν, να ζουν το γεγονός της ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ αντί να το εξιστορούν ή να το ζωγραφίζουν. Γι αυτό οι εικόνες του Βαρλάμη μιλούν άμεσα στην ψυχή και ενεργοποιούν τα έσω, τα βαθειά στρώματα της ύπαρξής μας. Είναι αγνές εικόνες, καθαρές, που δεν ενδίδουν στην κυριαρχία

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

και τις απαιτήσεις της οπτικής ικανοποίησης.
Οι Εικόνες του δεν θέλουν να ξεγελάσουν τα μάτια, αλλά να βρούν την εσωτερικότητα.
Εκεί που ακόμη και το πιο λίγο έχει μια απαράμιλλη ουσία και ποιότητα.
Σε αντίθεση μ'αυτή τη στάση, η εντύπωση που παίρνω από τις δυτικές εικονογραφήσεις είναι
πως οι εικόνες λειτουργούν σαν φίλτρα που κλείνουν και στενεύουν την απεραντοσύνη και τη διαχρονικότητα
του ιερού κειμένου του Ιωάννη, πως σκεπάζουν αντί ν'αποκαλύπτουν,
πως βάζουν το χέρι τους σε περιοχές που δεν ανήκουν στην εξουσία του ανθρώπου.
Αυτή η εύκολη μετάφραση και μετατροπή, αυτή η γρήγορη αποκωδικοποίηση του μετασχηματισμού των λέξεων
σε εικόνες, μπορεί να έπαιξε ένα σημαντικό και θετικό κατ'αρχήν ρόλο
στην αναμετάδοση, τη μεταφορά και τη διάδοση του κειμένου της ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ
και ιδιαίτερα στα πλήθη των αναλφάβητων των προηγούμενων αιώνων, ωστόσο όμως
δεν βλέπω και δεν έχω την αίσθηση ότι εδώ το πνεύμα πρωταγωνιστεί.
Δεν βλέπω το "**γενού γρηγορών**", το "**ακουσάτω τι το πνεύμα λέγει ταις εκκλησίαις**".
Το ζών σωτηριολογικό μήνυμα της Αποκάλυψης περνά σε δεύτερη μοίρα και η διαχρονική του αξία "προσβάλεται" τη στιγμή που μια εικόνα, μια για πάντα, διεκδικεί την αντιπροσώπευση ενός στίχου, ενός εδαφίου του
ιερού κειμένου.
Είναι γνωστό πως στην Ελληνική Τέχνη η πνευματικοποίηση της φόρμας
είναι "ο πρώτος λογαριασμός".
Η πνευματικοποίηση της εικόνας είναι μια δομή κυριαρχούσα. Είναι όρος απαράβατος.
Πιστεύω πως είναι έτσι αυτός ο κανόνας της Ελληνικής Τέχνης, γιατί στην πνευματικοποίηση ασφαλίζεται πρώτα απ'όλα η αποφυγή της τεχνικής Ρωμαϊκής κατασκευαστικής αλαζονείας και υπεροψίας αλλά και γιατί στο φαινόμενο της πνευματικοποίησης δρά όλο το Σύμπαν και επιτρέπεται η ενεργούσα παρουσία του Όλου και όχι του Μέρους, που δεν έχει την ικανότητα να παράγει αυθυπαρξία.
"...όταν βγαίνεις από μια μήτρα όπως είναι ο Ελληνικός Ορθόδοξος αρχέτυπος", όπως λέει ο Κ. Ζουράρις, " δεν μπορείς να αιφνιδιαστείς από φαινόμενα μερικότητας".
Πιστεύω πως ο Βαρλάμης ήταν εξαιρετικά τολμηρός την ώρα της δημιουργίας του.
Τα έργα δείχνουν να οφείλουν πολλά στην "κατασκευαστική ικανότητα της πίστης" που πλημμυρίζει και κυριεύει κάθε χώρο της εικονογράφησης, και αποπνέει από παντού μια σιγουριά
και μια βεβαιότητα που αφήνει τα ίχνη της και συνοδεύει την προσευχή που εικονοποιεί.
"...κατευθυνθήτω η προσευχή μου ως θυμίαμα ενώπιόν σου..."!!!
Έτσι πιστεύω πως με την πίστη του και το άφεμά του στην αγαθότητα και την αθωότητα,
ο Βαρλάμης κράτησε τις εικόνες του μακριά από βιαστικές φιλοδοξίες.
Οι εικόνες του γι αυτό δεν θέλουν να ερμηνεύσουν, να αντιπροσωπεύσουν, να εμφανιστούν, να επιδειχθούν.
Αλλά να δοξολογήσουν. Και να πανηγυρίσουν το θαύμα.
"*...Ένας ιερός χώρος δεν μπορεί να ασκήσει επίδραση απλώς και μόνο μέσω της Τέχνης,*
αλλά μάλλον μέσω μιας βαθιάς πίστης του καλλιτέχνη που βλέπει τον εαυτό του σαν μεσολαβητή
και σαν συνδετικό κρίκο..." γράφει ο Βαρλάμης.
Σ'αυτήν την αφοπλιστική ειλικρίνεια ενός καλλιτέχνη, σ'αυτήν την εξομολογητική κατάθεση,
πιστεύω πως μπορεί ο καθένας να συναντήσει το Πνεύμα των εικόνων του.
Και όπως κι εκείνος να αφήσει ο κάθε επισκέπτης της Έκθεσης τον εαυτό του με εμπιστοσύνη
να συμπεριληφθεί στο σύστημα της αρμονίας του **Μέγα Αρχιτέκτονα**.

Γιάννης Ναζλίδης
Επιμελητής της έκθεσης

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΒΑΡΛΑΜΗΣ

Γεννήθηκε στην Βέροια το 1942. Ο Βαρλάμης είναι αρχιτέκτονας, ζωγράφος, γλύπτης, designer, marketing thinker, συγγραφέας. Σπούδασε αρχιτεκτονική και καλές τέχνες και δίδαξε στο Πανεπιστήμιο εφαρμοσμένης τέχνης της Βιέννης από το 1974 - 1981. Ο Βαρλάμης είναι πολυσύνθετος και σφαιρικός καλλιτέχνης. Στις δημιουργίες του επιδιώκει την ενορχήστρωση και την μεταφορά των θετικών δυνάμεων της τέχνης, της αρχιτεκτονικής, των αξιών του πολιτισμού και της ιστορίας, στην ζωή, την εκπαίδευση, στην οικονομία, στην αγορά, στην ροή των καθημερινών σχέσεων, προκαλώντας ενεργοποίηση και κατορθώνοντας μία νέα ποιητική ατμόσφαιρα στο σκηνικό των πόλεων. Ο Βαρλάμης αποκαλύπτει πως τα όνειρα και οι πόθοι των ανθρώπων είναι το πολυτιμότερο κεφάλαιο μιας πόλης και πως η επιστροφή της Τέχνης στην κοινωνία είναι μια άμεση αναγκαιότητα. Μάλιστα με τέτοιο τρόπο, ώστε ο χώρος της Τέχνης να φιλοξενεί όλους τους ανθρώπους χωρίς να αποκλείεται κανένας από την αναζωογονητική της δύναμη. Και ιδιαίτερα τα παιδιά! Τέχνη της αισιοδοξίας, της φαντασίας, της ερμήνευσης, της χαράς, της ελπίδας, μπροστά στον καινούριο αιώνα μπροστά στο 2000.

Επιλογή από εκθέσεις και έργα στην περίοδο 1980 - 1995

80-81

•«ΑΥΘΟΡΜΗΤΟ ΘΕΑΤΡΟ» Κτίζει το θεατρο της καθημερινότητας στην πόλη Eggenburg - Αυστρία

•«ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗΣ»Οργανωνει και διευθύνει το ερευνητικό πειραματικό κέντρο της σφαιρικής αρχιτεκτονικής.

•«FACE TO FACE» Πρόσωπο με πρόσωπο. Σχεδιάζει την καρέκλα της "αναποφευκτης", άμεσης επικοινωνίας και την παρουσιαζει στα πιο πολυσυχναστα ευρωπαικά κέντρα.

•«ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ» Μελέτη για τη χρήση των ιστορικών μοναδων στην εποχή μας.

•STADTIN-TENTITAT «ΤΑΥΤΙΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ» Happenings και εκδοση του ομώνομου βιβλίου.

1982

•«H.A.M.B.U.R.G.»Ζωγραφική. Μουσειο Μοντέρνας Τεχνης της Βιέννης. Palais Liechtenstein.

•«ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ» Διευθύνει και συμμετέχει στο φεστιβάλ τέχνης της Βιέννης.

•«ΤΑ ΡΟΥΧΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ» Σχεδιάζει και δημιουργεί την collection με τα ρούχα της επικοινωνίας και των προσωπικών συμβόλων

1983

•«ΑΤΟΜΟ ΚΑΙ ΠΟΛΗ» Έκθεση ζωγραφικής και σχεδίων. Μουσειο Μοντέρνας Τεχνης του Αμβούργου.

•«ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ» Ντοκουμέντα της 15ετους εργασιας στο Αιγαίο -Σαντορίνη. Πίνακες, σχέδια, ντοκουμανταφ, φίλμ.

1984

•«BIG RED» Επεμβάσεις στα συστήματα επικοινωνίας σε κεντρικά σημεία Ευρωπαικών πόλεων.

•«SPACE OPERA» Δημιουργικα happening με τα παιδια των μεγαλοπόλεων.

1985

•«UNE CITE IMAGINAIRE». Μία φανταστικη πόλη. Έκθεση ζωγραφικής και σχεδίων D.A.M Εθνικό Μουσειο Αρχιτεκτονικής της Γερμανίας - Φρανκφουρτη.

86-88

•«ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΠΙΔΑΣ». Μελέτη ανάθεση του Δήμου της Βιέννης.

•Δημοσιευσεις - Διαλέξεις σε Ευρωπαικα Πανεπιστήμια (Bauwelt, Daidalos, Architectur Actuell,κ.α.).

•ΘΕΡΙΝΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΕΧΝΗΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ: Πολύμορφη δημιουργια για την εισαγωγή των παιδιων στο πολιτειακο περιβάλλον μέσω της τέχνης.

•ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΣΑΛΤΣΜΠΟΥΡΓΚ : Διευθύνει την Θερινή Ακαδημία Αρχιτεκτονικής σε συνεργασια με τον Huntertwasser και τον Eibl Eibesfeldt.

1989

•«LA FIN DEL L' ATLANTIDE» Έκθεση ζωγραφικής (Grand Palais, Paris)

•«KINDERSTADT HIETZING» (Σχεδιάζει αυτονομους χώρους για παιδιά).

•«ΑΛΣΟΣ ΙΛΙΣΙΩΝ» Κτίζει τον αυτόνομο χωρο για παιδιά στο πάρκο Ιλισιων, Αθήνα.

90 - 92

•«ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ» Έκθεση ζωγραφικής. Αρχαιολογικό Μουσειο Θεσσαλονικης.

•«CHILDRENS MUSEUM PROGRAMME» Σχεδιάζει και δημιουργεί το παιδαγωγικό πρόγραμμα για το παιδικό δωμάτιο (επιπλα, χαλιά, παιχνίδια, βιβλία κλπ).

•«ΟΥΤΟΠΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ» Έκθεση ζωγραφικής - Εγκατάσταση Ζάππειο Μέγαρο, Αθήνα.

•«ΣΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ»Έκθεση Αρχιτεκτονικής και Γλυπτικής - Καστέλλο - Κάστρο των Ιπποτών, Ρόδος.

90 - 92

•«ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΑΒΕΛ ΩΣ ΣΗΜΕΡΑ»Έκθεση ζωγραφικής Πύργος του Άιφελ, Παρίσι.

•«ART AND DESIGN». Ζωγραφική, σχέδια, εφαρμογές, εγκαταστάσεις. Εκθέσεις New York, Los Angeles, Tokyo, Milano, Koln, Frankfurt.

•«ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ». Έκθεση - Εγκατάσταση, Technishes Museum Wien.

• I.DE.A DESIGN CENTER. Σχεδιάζει, ιδρύει, κτίζει και διευθύνει το μεγαλύτερο ιδιωτικό Design Center στην Ευρώπη.

•«ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ». ΤΕΧΝΗΣ ΑΣΜΑΤΑ. Ζωγραφική, Γκαλερί TITANIUM Αθήνα.

1993

•«ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ» Αποπεράτωση του κτιρίου Κηφισίας και Κατεχάκη γωνία. Αθήνα.

•ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΑ ΚΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ. Εκθεση στη γκαλερί Campo and Cambo, Αμβερσα, Βέλγιο.

•«ΧΩΡΟΣ ΠΑΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ». Installation στην LINEART (Gent), Βέλγιο.

•«NEW AGE DESIGN». Έκθεση στο Convetion Center, Νέα Υόρκη.

•«BILL KLINTON» Σχεδιάζει και δημιουργεί την καρέκλα για τον πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών.

•«ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ» Αισθητική επέμβαση με νέες συνθέσεις στις προσόψεις τεσσάρων πολυκατοικιών στην Βιέννη.

1994

•«ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ» Παρουσιάζει και δημοσιεύει τις αρχές της.

•Συνεργάζεται με μονάδες υγείας για την δημιουργία θεραπευτικών αρχιτεκτονικών χώρων.

•«KUNST FORUM» Το οργανώνει και το διευθύνει στην κάτω Αυστρίας με πρώτο project την «τριλογία της πέτρας».

•«ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗΣ» Ιδρυει την ακαδημία σε συνεργασία με Ευρωπαικούς οργανισμούς.

•«GOOD MORNING» Δημιουργεί τον ηχομονωτικό τοίχο τέχνης στο Gmund της Αυστρίας μήκους 500μ.

•«LIVING IN EUROPE»: Design: Διαλέξεις και εκθέσεις σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

•«VIENNA CARPET COLLECTION» Σχεδιάζει και δημιουργεί την σειρά από 60 χαλια σε διάλογο με την Βιεννέζικη σχολή.

1995

•«ZOORELLA» Χτίζει στον χώρο των κήπων του παλατιού της Βιέννης (Schönbrunn), τον παιδότοπο για τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας.

•«ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» Ο Οικουμενικός Πατριάρχης του αναθέτει την εικονογράφηση της Αποκάλυψης, έκθεση που παρουσιάζεται εν πλω στο πλοίο «ΠΡΕΒΕΛΗ».

•«ΕΠΟΥΛΩΣΗ», έργο αρχιτεκτονικής διαμόρφωσης και μετατροπής ενός εγκαταλελειμένου ορυχείου στο Schrems της Αυστρίας σε χώρο για καλλιτεχνικές δράσεις.

•«ΜΕΓΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ» Εδώ και οκτώ χρόνια δουλεύει εντατικά, αναζητώντας το πνεύμα και την ματιά του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Η εργασία αυτή θα παρουσιαστεί για πρώτη φορά στη Θεσσαλονίκη, το 1997.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ:

Δημοσιεύσεις και εργασίες του φιλοξενούνται στα μεγαλύτερα περιοδικά τέχνης, αρχιτεκτονικής και design του κόσμου (Casa Vogue, Ambiente, Abitare, Schöner Wohnen, Angeles, Matter, The Advocate, The New York Times, Bauwelt, DAIDALOS, Living, Spiegel, Elle κ.α.)

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Υπεύθυνος Έκθεσης **Παύλος Τροχόπουλος**

Υπεύθυνος περιοδείας **Στέλιος Χατζής**

Γενικός συντονισμός **Μαιρη Τσιρακογλου**

Γραμματεία **Τότα Δημητροπούλου**

Σχεδιασμός - Σκηνοθεσία **Αστέρης Νένος**

Επιμέλεια κειμένων **Μαγδα Ναζλίδου**

Αρχιτέκτονας έκθεσης **Bernhard Antoni**

Τεχνικοί της έκθεσης **Κυριακος Κοντογουλίδης**

Αριστείδης Ιωσηφίδης

Διεθνείς συνεργασίες **I.D.E.A. Design Center Wien**

Σχεδιασμός εντύπου **Σπύρος Τσιλιγκιρίδης-Grafic Box**

Διαχωρισμοί **Reprotime A.E.**

Εκτύπωση **Σχήμα & Χρώμα**

Οργάνωση παραγωγής - καλλιτεχνική επιμέλεια:

Art & Design Center of Vergina,

Κέντρο Τέχνης & Σχεδιασμού Βεργίνας

τηλ.: 0331/92108, 92818 fax 92297 - Βεργίνα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Για τον Βαρλάμη και το έργο του:

Prof. Dr. **Heinrich Klotz**, Διευθυντής του Κέντρου Τέχνης και Τεχνολογίας των Μέσων στην Καρλσρούη, επ'ευκαιρία της έκθεσης του Βαρλάμη "Μια μαγική πόλη" στο Εθνικό Μουσείο Αρχιτεκτονικής της Γερμανίας στη Φρανκφούρτη.

Ο Βαρλάμης είναι για μένα ένας σπάνιος Αρχιτέκτονας ο οποίος όχι μόνο δεν χτίζει απλά, αλλά εντάσσει τις δραστηριότητές του στο προστάδιο της οικοδομής ερεθίζοντας τα αισθήματα των ανθρώπων. Φέρνει τους ανθρώπους σε κίνηση και τελικά κάνει αυτό που πολλοί αρχιτέκτονες το ζητούν από το έργο τους αλλά δεν καταφέρνουν να το πραγματοποιήσουν, δηλαδή να δώσουν στον άνθρωπο τη συνειδητοποίηση και τη σχέση με το περιβάλλον. Ακόμα καλύτερα θα μπορούσα με βεβαιότητα να πω πως κάνει ορατό για να καταλάβουν οι κάτοικοι μιάς πόλης, πως είναι το περιβάλλον στο οποίο ζούνε, δηλαδή κάνει έργο για μια μεγαλύτερη ταύτιση με την πόλη τους. Σήμερα δεν έχουμε, εκτός από τη δουλειά του Βαρλάμη, κανένα άλλο υλικό. Ουσιαστικά "δε συμβαίνει τίποτα εκτός από συζητήσεις, προθέσεις και προτάσεις, για να γίνουν μελέτες και αναλύσεις για το πολειτιακό περιβάλλον"!

Prof. Dr. **Wieland Schmied**, Πρόεδρος της Ακαδημίας Καλών Τεχνών του Μονάχου, επ' ευκαιρία της έκθεσης του Βαρλάμη "Ουτοπίες για το 2000 μ.Χ." στο Grand Palais στο Παρίσι.

Ο Βαρλάμης ανήκει στους πιο μοναδικούς αρχιτέκτονες που συνάντησα στη ζωή μου. Είναι όμως ένας αρχιτέκτονας; Δεν είναι πιο πολύ ένας οραματιστής ονείρων του σύμπαντος, ένας αναμορφωτής του κόσμου, ένας εφευρέτης ουτοπικών πόλεων; δεν είναι περισσότερο και πριν απ'όλα ένας καλλιτέχνης, γλύπτης, ένας παίκτης των χώρων, των μορφών και των χρωμάτων, ένας χώρο-παίκτης; Ή είναι όλα αυτά μαζί το ένα κοντά στο άλλο και συγχρόνως ένας μεταρρυθμιστής του κόσμου ένας ονειρευτής, ένας μαέστρος - χτίστης, ένας γλύπτης ως αρχιτέκτων:
Για τον Βαρλάμη η έννοια της αρχιτεκτονικής περιέχει πάντα ένα ουτοπικό στοιχείο. Αλλά η ουτοπία του Βαρλάμη καθορίζεται από το όραμα του τί μια φορά υπήρξε, ή σωστότερα τί σ'ένα χρυσό αιώνα στην αρχή όλων των εποχών θα μπορούσε να είχε γίνει.

Dr. **Dieter Ronte**, Διευθυντής του Μουσείου Sprengel του Αννόβερου, επ'ευκαιρία της Έκθεσης του Βαρλάμη "H.A.M.B.U.R.G. Πειραματική Αρχιτεκτονική" στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης της Βιέννης.

Η δουλειά του Βαρλάμη είναι εξαιρετικά σημαντική και πολύπλευρη. Στην παγκόσμια κρίση της αστικής αρχιτεκτονικής και των προβλημάτων της αστικής συσσώρευσης ο Βαρλάμης απαντά με ιδέες και δημιουργίες που είναι γεμάτες από αισιοδοξία και ικανότητα μετατροπής. Ο Βαρλάμης πραγματικά ξεχειλίζει από έναν μοντέρνο τρόπο σκέψης. Δεν είναι ένας μεταμοντέρνος αρχιτέκτονας, ούτε ένας αρχιτέκτονας του διεθνούς στύλ. Ο Βαρλάμης είναι ένας αρχιτέκτονας που χρησιμοποιεί και φιλτράρει τη σύγχρονη τέχνη σαν ένας καταλύτης για να αναπτύξει μια νέα αμφισβήτηση της λειτουργίας της πόλης και να βγάλει την τέχνη έξω από την απομόνωσή της, μοιράζοντας τις ουσίες και τις αξίες της σαν "αντίδωρο" στους ανθρώπους.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας